

tiga stilla, ej yttra ett ord. *Hålla m-nen*, tiga. *Hålla m-nen på sig*, tiga; äfven ej sqvallra. *Håll m-nen på er*, tig. *Taga någon brödet ur m-nen*, beröfva någon tillfälle att förska sig sitt uppehälle. *Det valt nas honom i m-nen derefter*, han skulle gerna önska sig det. *Lägga en orden i m-nen*, förestäfa någon, hvad han skall säga. *Bruka m. på någon*, vara ovetting på honom. *Bruka m. på hvarandra*, se *Munhuggas*. *Vara stor i m.*, tala stort och bredt, i hög ton, skryta. *Hafva ful m., vara ful i m.*, vara plump i sitt tal. *Taga en ordet ur m-nen*, falla en i talet. *Det skall ej komma utom min m.*, jag skall ej nämna ett ord derom. *Det är i hvars mans m.*, alla tala derom. *Tala ur m-nen*, tala tydligt, redigt; säga rent ut. (Fam.) *Slå en i m-nen med något*, till svar på beskyllning eller vid tvist yttra något, hvaraf den, med hvilken man talar, blir vederlagd, slagen. *Smörja* ell. *stryka en om m-nen med något*, afspisa med fagra ord. *Tala bredvid m-nen*, säga en dumhet, tala oförsigtigt. *Ha mycket af m-nen*, vara mycket fallen för sqvallar. *Hafva mycket af m-nen och litet af ullen*, väl kunna prata, men ej duga till att göra något. *M-nen går på honom som en skramla*, står aldrig igen på honom, han pratar jemt och samt, utan uppehör; är en stor pratmakare. *Rätta m-nen efter matsäcken*, se *Matsäck*. Se äfv. *Hjerta*. — 2) Säges äfv. om motsvarande kroppsdel på djur. — 3) (fig.) Öppning, mynning. Deraf sammansättningarna Åmun, Magmun, m. fl. [Munn.]

MUNART, m. 3. Det ifrån ett allmänt tungomål i vissa enskilt heter afvikande språk, som talas af någon särskilt stam, eller i ett visst landskap, distrikt. — *Syn.* Dialekt, Landskapsmål.

MUND, se *Mun*.

MUNDERA, v. a. 1. (fr. *Monter*) Förse (soldater) med beklädnad; beklåda.

MUNDERING, f. 2. 1) Soldatbeklädnad. — 2) Stock och beslag på en bössa. — *Ss.* *M-sperseklar*.

MUNDUR, munnður, f. 3. Se *Mundering*.

MUNFISK, m. 2. (fam. skämtv.) Slag på munnen. — *Syn.* Truthuggare, Sittopp. Slag på käften.

MUNFÖRRÅD, n. 3. o. 5. Förråd af lifsmedel. — *Syn.* Proviand.

MUNGIGA, f. 1. Ett slags litet enkelt, af menige man begagnadt musikinstrument af jern, bestående af tvenne stänger eller skänklar med en stältunga emellan, som på ett väljudande sätt vibrerar, då man, med instrumentet emellan tänderna, sätter den med fingret i rörelse, under det man andas derpå.

MUNGIPA, f. 1. Endera af munnens begge vinklar eller yttersta ändar.

MUNHARPA, f. 1. Se *Mungiga*.

MUNHUGGAS, v. d. 3. (böjes som *Hugga*) Tvista, tråta med hvarandra; säga hvarandra grofheter. — *Syn.* Ordvexla.

MUNHÅLA, f. 1. Håligheten innanför tänderna.

MUNHÄFTA, f. 1. Se *Tunghäfte*.

MUNICIPAL, ---äl, a. 2. (lat. *Municipalis*) Som angår en stads styrelse. *M-a inrättningar*, *bestyr*.

MUNICIPALITET, -----ét, f. 3. Stads- eller ortstyrelse.

MUNICIPALRÅD, ---ålråd, n. 3. Ledamot af ett municipalitet.

MUNITION, --tschón, f. 3. (lat. *Munitio*) Krigsförråd.

MUNK, múnngk, m. 2. (grek. *Monachos*, af

Monos, ensam) 1) Så kallas i katolska och grekiska kyrkan en man, som dragit sig tillbaka från världen och lever i gemenskap med andra, i kloster, enligt vissa föreskrifna lefnadsregler, i andaktsöfningar, och med en bestämd klädebragt, under en ordensförmans omedelbara styrelse. — 2) (fig. fam.) Skenhelig människa. — 3) Ett slags fordom bruklig belägringskanon, äfv. kallad *Qvartan*. — 4) Säges i brädspelet *Verkehren* om den, som har brickor utslagna och icke hinner komma in, innan motspelaren fått upp sina brickor till hus. — 5) Blekt ställe i tryck. — 6) Ett slags helt liten, uppöst kaka. Jfr. *Gräddmunk*. — 7) En apart. — *Ss.* *M-cell*, *-drägt*, *-kloster*, *-lik*, *-likt*, *-stånd*.

MUNKAFLE, m. 2. pl. — *kaflar*. Kafle, som lägges i munnen på någon, för att tvinga honom att tala.

MUNKAKTIG, a. 2. I skick och väsende lik en munk. — *Munkaktigt*, adv.

MUNKDIKT, f. 3. Underbar, gudlig dikt, sådan som munkarne fordom satte ihop.

MUNKEDEJA, f. 1. Öknamn, som konung Albrekt gaf drottning Margareta. Jfr. *Deja*.

MUNKGRÄL, n. sing. Pedantiska spetsfundigheter, sådana som de, med hvilka munkarne i medeltiden sysselsatte sig.

MUNKHOPEN, m. sing. def. (föraktl.) Munkarne.

MUNKHUFVUD, n. 4. pl. — *uden*. 1) Hufvud med tonsur (se d. o.). — 2) (bot.) Se *Lejonland*.

MUNKHÄTTA, f. 1. Kapuschong på en munkkåpa.

MUNKKÅL, m. sing. (bot.) Se *Vattenklöfver*.

MUNKKÅPA, f. 1. Kappa, sådan som munkarne bära.

MUNKLATIN, múnngklati'n, n. sing. Dålig latin, sådan som munkarne i medeltiden talade och skrefvo. — *Syn.* Kökslatin, Skomakarlatin.

MUNKLEFNAD, m. sing. 1) Det slags lefnadssätt, som munkar föra. — 2) (fig. fam.) Se *Eremillif*.

MUNKLEGEND, múnngklejá'nnd, m. 3. Se *Legend*, 1.

MUNKLIF, n. 5. Se *Munklefnad*.

MUNKLÖSS, f. pl. (bot.) Se *Hundtrunga*.

MUNKOCK, m. 2. Kock, som tillreder maten för en furstlig eller högförnäm taffel.

MUNKORDEN, m. 2. pl. — *ordnar*. Klosterorden endast för manliga medlemmar.

MUNKPANNA, f. 1. Flat jernpanna med små runda fördjupningar, till munkars gräddning. Jfr. *Munk*, 6.

MUNKRABARBER, múnngkrabarr'b'r, m. sing. (bot.) Se *Patientia*.

MUNKKRISTEN, m. 2. pl. — *kristna*. (fig.) Skenhelig kristen.

MUNKSAGA, f. 1. Se *Munkdikt*.

MUNKSKALLAR, m. 2. pl. (bot.) Se *Kamillblomma*.

MUNKSKRIFT, f. sing. Se *Munkstil*.

MUNKSTIL, m. sing. Den sedan 5:te seklet, genom inblandning af götiska bokstäfver och bokstafsdrag, utaf fornromerska bokstäfver bildade skrift.

MUNKTIDEN, m. sing. def. Den tid, då munkväsendet blomstrade.

MUNKVÄSENDE, n. sing. (mest i bestämd form) Allt som har sammanhang med klosterinrättningen och klosterlifvet.

MUNLACK, n. 5. Se *Sigilloblat*.